

Tohumlukların tescil, kontrol ve sertifikasyonu hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 29 . 8 . 1963 - Sayı : 11493)

No.
308

Kabul tarihi
21 . 8 . 1963

Bölüm : I

Kanunun konusu ve amacı

MADDE 1. — Bu kanun ile, tarla ve bahçe mahsulleri, sebze ve yem bitkileri tohumluklarının çeşit sâfiyetini devam ettirmek, fiziksel vasıflarını muhafaza etmek ve dolayısıyla çiftçilere garantili ve niteliği daha yüksek tohumluk sağlamaktır.

MADDE 2. — Memleket içinde yetiştirilen, satılan, dağıtılan, ithal ve ihracedilen tohumluklar Tarım Bakanlığı veya Tarım Bakanlığınca görevlendirilecek teşekküller tarafından tescil, kontrol ve sertifikaya edilir ve bunlara gerekli sertifikaları verilir.

MADDE 3. — Tohumluk yetiştiren, satan, dağıtan, ithal ve ihraceden bütün özel ve tüzel kişiler ve tüzel kişiliği haiz olmasa dahi, Devlete katma ve özel bütçeli dairelere, belediyelere ve İktisadi Devlet Teşekküllerine ait işletme ve kurumlar bu kanun hükümleri dâhilinde Tarım Bakanlığının teftiş ve denetlemesine tabidir.

MADDE 4. — Memleket içinde yetiştirilen, dağıtılan, satılan, ithal ve ihracedilen tohumluklardan hangilerinin bu kanuna tabi tutulacağı Tarım Bakanlığınca her yıl tesbit ve Resmî Gazetede ilân olunur.

Bölüm : II

Tarifeler ve esaslar

MADDE 5. — Bu kanunda yazılı deyimlerden ;

- a) Tescil : İslah edilmiş çeşitlerle köy çeşitlerinin morfolojik, biyolojik ve tarımsal niteliklerinin tarla denemeleri ve lâboratuvar analizleriyle belirtülmesi, mevcutlardan farklı ve yeni çeşit olduğu tesbit edilerek bir kütüğe kaydedilmesi,
- b) Tohumluk kontrolü : Tohumlukların fiziksel ve biyolojik durumlarının tesbit edilmesi,
- c) Sertifikasyon : Tohumlukların genetik, fiziksel ve biyolojik durumlarının tesbit edilmesi,
- d) Vejetatif üreme : Cinsel olmıyan üreme, çelik, yumru, kök, soğan ve saire gibi bitki kısımlarıyla olan üreme,
- e) Jeneratif üreme : Cinsel olan üreme, döllenme neticesi meydana gelmiş embriyoyu taşıyan tohumlu üreme,
- f) Morfolojik nitelikler : Bitkilerin ve tohumluğun dış görünüşüne ait nitelikleri,
- g) Biyolojik nitelikler : Tohumluğun çimlenmesi ve çimlenmesini takibeden safhalariyle bitkilerin büyüme ve gelişmeleri,
- h) Çeşit sâfiyeti : Tohumluğun sahibolduğu genotipten farklı olan çeşitlerin nisbeti,
- i) Fiziksel sâfiyet : Tohumluğun sâf tohumluk ve yabancı madde olarak tesbit edilen nisbetleri,
- j) Sâf tohumluk : Yabancı maddeleri ayrılmış aynı bitki cinsine ait jeneratif veya vejetatif üreme kısımları,
- k) Yabancı madde : Sâf tohumluktan başka içinde bulunan diğer mahsul ve zararlı bitki tohumları ile canlı ve cansız her türlü maddeler,

- l) Tohum : Bitkilerin jeneratif kısmı olup döllenme sonucu meydana gelen ve embriyoyu taşıyan üreme kısımları,
 m) Tohumluk : Bitkilerin üretilmesinde kullanılan vejetatif ve jeneratif kısımları,
 n) Sertifikalı tohumluk : Tescil edilmiş çeşitlerin tarla ve lâboratuvar muayeneleri yapılarak, yönetmeliğindeki standartlarına uygunluğu belirtilen ambalâjlanmış, etiketlenmiş ve lüzumu halinde mühürlenmiş tohumluklar,
 o) Kontrollü tohumluk : Tarla muayenesi yapılmaksızın yönetmeliğinde kayıtlı standartlarına göre yalnız lâboratuvar muayeneleriyle nitelikleri tâyin ve tesbit edilen tohumluklar,
 p) Islah edilmiş çeşit : Genetik, morfolojik, biyolojik ve tarımsal nitelikleri belirtilmiş ve tescil edilmiş çeşitler,
 r) Islah edilmiş tohumluk : «p» fıkrasında yazılı çeşitlerin tohumlukları,
 s) Köy çeşidi : Islah edilmemiş olmakla beraber özellikleri Tarım Bakanlığınca kabul ve tescil olunmuş, uzun yıllardan beri tanınmış ve isim yapmış çeşitler,
 Anlaşılır.

Bölüm : III

Tescil

MADDE 6. — Islah edilmiş çeşitlerle köy çeşitleri, morfolojik, biyolojik ve tarımsal nitelikleri belirtilerek Tarım Bakanlığınca yönetmelik esasları dâhilinde kütüğe kaydedilmek suretiyle tescil olunur.

Yabancı memleketlerde o memleketin kendi mevzuatı dâhilinde ıslah ve tescil edilmiş çeşitler, memleketimizde adaptasyon denemeleri yapılmak ve bunların ekonomik ve tarımsal değeri Tarım Bakanlığınca belirtilerek kendî isimleriyle tescil olunur.

Bölüm : IV

Sertifikalı ve kontrol edilmiş tohumluklar

MADDE 7. — 6 ncı madde gereğince tescil edilmiş bulunan çeşitlerden yönetmeliğine göre sınıf ve kademelere ayrılmak suretiyle yetiştirilen ve üretilen tohumluklara sertifika verilir.

MADDE 8. — Yetiştirici, alıcı veya satıcı tarafından müracaat edildiği takdirde tohumluğun lâboratuvar muayeneleri yapılır ve standartlarına uygunluğunun tesbiti halinde kontrol edilmiş tohumluk raporu verilir.

MADDE 9. — Gerekli muayeneleri yapılmış ve standartlarına uygunluğu tesbit edilmiş tohumluklar yönetmeliğinde gösterilen şekillere uygun ve lüzumu halinde mühürlü ambalâjlar içinde piyasaya arz edilir. Hangi tohumlukların ambalâjlarının açılarak perakende satışa arz edileceğinin tâyinine Tarım Bakanlığı yetkilidir.

MADDE 10. — Sertifikalı tohumlukları yetiştirecek ve satışa arz edecek özel ve tüzel kişiler ve tüzel kişiliği haiz olmasa dahi Devlete, katma ve özel bütçeli dairelerle belediyelere ve İktisadi Devlet Teşekküllerine ait işletme ve kurumlarda aranacak nitelikler yönetmeliğinde belirtilir.

Bölüm : V

Tohumlukların ithal ve ihracı

MADDE 11. — İthal ve ihracedilen tohumlukların kontrole tabi tutulması ve Tarım Bakanlığınca ithal ve ihrac müsaadesi alınması mecburidir.

Bu kabil tohumlukların asgari vasıf ve standartları Tarım Bakanlığınca tesbit ve Resmî Gazetede ilân olunur.

İslah çalışmalarında kullanılmak üzere getirilecek tohumluk nünunelerini bu madde hükmünden istisna etmeye ve bu nünunelerin miktarını tâyine Tarım Bakanlığı yetkilidir.

Bölüm : VI

Alınacak ücret

MADDE 12. — Tohumlukların tarla ve lâboratuvar muayeneleri için ücret alınmasına kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş sene sonra başlanır. Ücret tesbıtine Tarım Bakanlığı yetkili olup bu husus ayrıca Resmî Gazetede yayınlanır ve ilân olunur.

Bölüm : VII

Ceza hükümleri

MADDE 13. — Tarım Bakanlığınca muayene edilmemiş ve müsaadesi verilmemiş tohumlukları ithal ve ihracedenler 1 000 liradan 6 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.

Ayrıca Bakanlığın vazifeli teşkilâtınca zaptolunan tohumlukların müsaderesine de mahkemelerce karar verilir.

Bu kabıl suçlar müstacel mevaddan sayılır.

MADDE 14. — 4 ncü madde gereğince bu kanuna tabi tutulup Resmî Gazetede ilân olunan tohumlukları :

- Muayene ve kontrol yaptırıp müspet netice ve belge almadan,
- Yönetmeliğine uygun şekilde ambalâjlanmadan veyahut taklit ve tahrif edilmiş etiketlerle,
- Asgari standardın altına düşürülmüş veya tağış edilmiş olarak,
- Muayene ve kontrolü yapılmadığı halde yapılmış göstererek,
- Sertifikalarında belirtilmiş niteliklere uy mıyan şekilde reklâm yaparak,

Satanar, dağıtılanlar, satışa veya dağıtıma arz edenler 500 liradan 1 000 liraya kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır. Ayrıca Bakanlığın vazifeli teşkilâtınca zaptolunan tohumlukların müsaderesine de mahkemelerce karar verilir.

Yukarda yazılı suçlar islah edilmiş tohumluk adı altında satılan, dağıtılan, satışa veya dağıtıma arz edilen tohumluklar dolayısıyla işlenmişse ağır para cezası 3 000 liradan aşağı olamaz.

13 ncü maddede yazılı suçların tekrerrüri halinde bir yıldan beş yıla kadar tohumluk ticaretinden men cezası da verilir.

Bu kanuna göre verilip katileşen hüküm özetleri masrafı mahkûma aid olmak üzere gazete ve radyolarla ilânına hükmolunur. Ancak konu itibariyle yayımında fayda tasavvur olunmıyan satıcıların işledikleri suçlar yayımlanmıyabilir. Ticaretten men edilenlerin mağaza ve dükkânarı (15) gün müddetle mühürlenir ve mahkûmiyet ilâmının özeti yapıştırılır.

Bölüm : VIII

Kuruluş

MADDE 15. — Bu kanunun kapsadığı hizmetleri ifa etmek üzere Tarım Bakanlığı Ziraat İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı bir (Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon Şubesi Müdürlüğü) kurulmuştur.

Tarım Bakanlığı, tohumlukların tescil, kontrol ve sertifikasyonu işlerini yürütebilmek için lüzum gördüğü hallerde tohumluk kontrol ve sertifikasyon enstitüsü, istasyonu ve lâboratuvarları gibi kurumlar ile diğer kurumları kurar.

MADDE 16. — Devlet memurları aylıklarının tevhit ve teadülüne dair olan 3656 sayılı Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelin Tarım Bakanlığı kısmına ilişik (1) sayılı cetvelde derece, aded ve unvanları yazılı kadrolar eklenmiş ve (2) sayılı cetvelde yazılı kadrolar kaldırılmıştır.

Bölüm : IX

Çeşitli hükümler

MADDE 17. — Bu kanunun maddelerinde bahsi geçen yönetmeliklerle kanunun uygulanmasına dair yönetmelik Tarım Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun onamasıyla yürürlüğe girer.

MADDE 18. — Çiftçiler arasında yapılacak tohumluk mübadeleleri bu kanun hükümlerinden istisna edilmiştir.

MADDE 19. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 20. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

[1] SAYILI CETVEL

D.	Kadronun adı	Aded	Maaş	D.	Kadronun adı	Aded	Maaş
<i>Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon Şubesi Teşkilâtı</i>				<i>Enstitü istasyon ve laboratuvar teşkilâtı</i>			
4	Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon İşleri Müşaviri (Ziraat Yük. Müh. İhtisas yeri)	2	1 250	3	Enstitü Müdürü, Ziraat Yüksek Mühendisi (İh. yeri)	1	1 500
5	Teknik Müşavir (Ziraat Yük. Mühendisi)	1	1 100	4	İstasyon Müdürü, Ziraat Yüksek Mühendisi, (İh. yeri)	1	1 250
6	Tohumluk Kontrol ve Sertifikasyon Şubesi Müdürü (Ziraat Yük. Müh. İhtisas yeri)	1	950	5	Laboratuvar Müdürü, Ziraat Yüksek Mühendisi (İh. yeri)	2	1 100
6	Ziraat Yüksek Mühendisi	1	950	6	Laboratuvar Şefi, Ziraat Yüksek Mühendisi (Asistan)	2	950
7	» » »	1	800	6	Ziraat Yüksek Mühendisi Asistan	2	950
8	» » »	1	700	7	Ziraat Yüksek Mühendisi Asistan	4	800
9	Muamelât Şefi	1	600	8	Ziraat Yüksek Mühendisi Asistan	5	700
10	Memur	1	500	9	Laborant	2	600
10	»	1	500	10	»	5	500
	Yekûn	10					

D.	Kadronun adı	Aded	Maas	D.	Kadronun adı	Aded	Maas
8	Mutemet Kâtip	1	700	<i>İller teşkilâtı</i>			
9	»	1	600	5	Teknik Kontrolör Ziraat		
10	»	2	500		Yüksek Mühendisi	3	1 100
				5	Mütehassis Ziraat Yüksek		
	Yekûn	28			Mühendisi	4	1 100
8	Ayniyat Memuru	1	700	6	Mütehassis Ziraat Yüksek		
9	»	1	600		Mühendisi	4	950
10	»	1	500	8	Teknisyen	5	700
8	Ambar Memuru	1	700	9	»	5	600
9	»	1	600	10	»	5	500
10	»	2	500	10	Kontrol Memuru	8	500
	Yekûn	7		11	»	12	450
					Yekûn	46	
					Genel yekûn	91	

[2] SAYILI CETVEL

Kaldırılacak kadrolar

D.	Memuriyetin unvanı	Aded	Maas
<i>İller teşkilâtı</i>			
12	Tarım Öğretmeni	20	400

Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu

Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası		Millet Meclisi	Cumhuriyet Senatosu
: 23.8.1963		1/247	1/211
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkere-nin tarih ve numarası	:	4/285	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi	C. Senatosu Tutanak Dergisi	Millet Meclisi Tutanak Dergisi
Cilt Birleşim Sayfa	Cilt Birleşim Sayfa	Cilt Birleşim Sayfa
6 108 148	10 58 590	18 101 417
15 65 85	11 74 538:541	19 107 117
16 68 150:154	12 77 8:11,12:13,13,17:20	20 121 257:258
	78 30:31,35,39,53:54	

Millet Meclisi 119 ve 119 a ek S. Sayılı basmayazlar Millet Meclisi 68 ve 121 nci Birleşim Tutanak dergilerine, Cumhuriyet Senatosu 155 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosu 74 nci Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Tarım, Adalet ve Bütçe komisyonları ile Cumhuriyet Senatosu Sanayi ve Tarım, Anayasa ve Adalet ve Bütçe komisyonları.